

Adnan YILMAZ / (E) Vali- Araştırmacı Yazar

İLETİŞİM SELAMLA BAŞLAR

“Bismillah” diyerek Mehmet Akif Ersoy’un, “Ah ne olur bütün eli kalem tutanlar... milleti irşad edecek faideli şeyler yazsalar...” sözünden ilham alarak; “Halka hizmet Hakk’a hizmettir...” aşkı ve şevki ile yürüttüğümüz kırk bir yıllık idarecilik tecrübesini bir nebze olsun gençlerimize aktarabilmek için araştırma, yazma ve anlatma yoluna koyulduk. ”

Gayemiz Aziz milletimize ve bizlere emanet olan göz aydınlığımız evlat ve torunlarımıza ışık tutabilmek, faydalı olmaktır.

Gayemiz; Bakı’nin “Âvâzeyi bu âleme Dâvd gibi sal / Bâkî kalan bu kubbe- de bir hoş sadâ imiş” dediğı gibi, Őu âlemde hoş bir sadâ bırakmaktır.

Her kıymet, “Ben kimim? Ne yapmalıyım?” diye insanın kendini sorgulaması neticesinde ortaya çıkar. Aşağıdaki satırlarda naçizane bu sorgulamanın benim penceremden bir manzarasını göreceksiniz.

Bu noktada kendimize çevremize baktığımızda hepimizin yüreğini yakan bir derdimiz var: İletişim...

İnsanlar sosyal çevrede sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmek için çevresindekilerle iletişime geçer.

İletişim terimi, duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişim anlamına gelmektedir. Sözlü iletişim ise “insanın duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını sözle bildirmesi” (Saraç, 2006) demektir.

İletişim üzerine yapılan incelemelere ve tavsiyelere şöyle bir baktığımızda bunun tüm çağlarda önemli bir konu olduğunu görüyoruz.

Tüm araştırmalarda en dikkat çeken husus Őudur: “İletişim selamla başlar.”

Nitekim; Yüce Kitabımızda “Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeli ile selamlayın; yahut aynı ile karşılık verin.” (Nisa Suresi, 86 Ayet), buyrulmaktadır.

Eb Hureyre (ra) den rivayet edildiğine göre, Raslullah (sav) bu konu-

da şunları söylüyor: *“Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız!”* (Müslim, İman 93-94).

Selam; birbirimizi tanımanın, diyalog kurmanın, dayanışmanın, karşılıklı fikir alışverişinde bulunmanın, her türlü tehlikelere karşı birbirimizle kenetlenmenin ve yardımlaşmanın gönül anahtarıdır.

Aşağıda sayacağım hususların çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum:

- Her İşe Selam ve Rabbimizin Adıyla Başlamak,
- Samimi Olmak,
- İhlaslı Olmak,
- Göz Teması Kurmak,
- Muhabbet Havasını Oluşturmak,
- Anlayışlı Olmak,
- İyi Bir Dinleyici Olmak,
- Karşılıklı Sevgi ve Nezaket Sahibi Olmak,
- Aynı Dili Biliyor, Konuşuyor Olmak,
- Rızayı İlahiyi Amaçlamak,
- Güven Vermek,
- Neticeye Değil, Görevimize Odaklanmak,
- Ön Yargılardan Arınmak,
- Empati Yapmak,
- Gönüle Girebilmek,
- Pozitif Olmak,
- İnanırcı Olmak,
- Doğru Zamanlama Yapmak,
- Değer Verdiğinizi Hissettirmek,
- Sabırla Dinlemeyi Bilmek,
- Tebessüm (Gülümseme) Etmek,

Öte yandan bazı ilkelere de dikkat etmek gerekir:

- Çocuklarla, iletişime geçmek için onlarla aynı frekansı yakalamak ve öyle iletişime geçmek.
- Gerçekçi ve doğal davranmak abartıdan uzak, olduğu gibi davranmak.
- Saygıyla sözü kesmeden dinlemek,
- Muhatabını sonuna kadar dinlemek,
- Bir şeyi anlamak? Karşı tarafı anlamak, iyi ve kötü olan ne varsa insanla paylaşabilmek.
- Kendi düşüncelerini ve onun düşüncelerini değerlendirip bir sentez yapmak,
- Gülümseyen bir yüz, bir kalbin kapısını herhangi bir anahtarın bir kapıyı açmasından daha çabuk açar.

Malumlarınız konumuz "iletişim."

Neden iletişim?

Çünkü her şeyin başlangıcı, var oluşun ilanı, bildirim ve aktarımıdır, iletişim. Bu sebeple "önce iletişim" diyoruz.

Teknolojinin gelişmesi sayesinde çok kolay birbirimize ulaşabiliyoruz; ancak "karşılıklı olarak birbirini anlamak anlamına gelen iletişim kurma

konusunda zayıf kaldık. Maalesef iletişim kurmak, unutulmuş bir eylem haline geldi. "Öğrencimle iletişim kuramıyorum, öğretmenimle iletişim kuramıyorum, eşimle iletişim kuramıyorum, çocuğumla iletişim kuramıyorum, annemle iletişim kuramıyorum, patronumla iletişim kuramıyorum" gibi cümleleri çokça duyuyor oluşumuz da bunu gösteriyor.

Amacımız doğru iletişime giden yolda yürümek. Doğru ve güzele talepkâr olacağız, iyi iletişim nasıl olur? Onun peşinden gideceğiz. Bu gidişimizde bizlerin yolunu başta Allah'ın kelâmı, Resulü'nün kılavuzluğu ve büyüklerimizin nasihatleri aydınlatacak.

İletişim, kişiler arasında, duygu, düşünce, bilgi ve haberlerin, akla gelebilecek her türlü biçim ve yolla kişiden kişiye karşılıklı olarak aktarılmasıdır. Kısacası kişilerin birbirlerini anlamasıdır. Tanımına bakınca nasıl da anlaşılır görünüyor iletişim!

Kişilerin birbirlerini anlaması... Peki ama bunca iletişim problemi nereden çıkıyor? Birbirimizi neden anlamıyoruz? Neden bunca karmaşa, hengâme, "ben, ben" çılgınlıkları? Cevabı çok basit. Çünkü dinlemiyoruz, dinlemeye değer görmüyoruz karşımızdakinin söylediklerini, zaman ayırmıyoruz. Kendi kafamızın

içindeki doğrulardan başka doğru yokmuşçasına belki acımasız olacak ama bencilce davranıyoruz.

İyi bir dinleyici olmak iletişim, açınsından stratejik bir öneme sahiptir. Unutmamak gerekir ki, iki kulağımız, bir ağızımız vardır. Bu da dinlemenin konuşmadan daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Doğan Cüceloğlu bu noktada şu tespitte bulunuyor: "Doğuştan iyi dinleyici olanların sayısı azdır. İyi bir dinleyici olabilmek için; bilinçli bir çaba ve yeni beceriler öğrenmek gereklidir."

Fazla mı bireyselleştik acaba? Benim isteklerim önce gelir. Karşı taraf kırılma da önemli değil benim isteklerim, benim mutluluğum... Hayır! Her şeyden bu önce yaratılışımıza aykırı. Namazı cemaatle kılmanın sevabı yalnız kılmakla aynı mı? Dinimizde istişare emri yok mu? Bayramlarımızı, düğünlerimizi sevdiğimizle kutlayarak mutlu olmuyor muyuz? Cenazelerimizde acılarımızı eş, dost akraba ile paylaşmıyor muyuz? Bunca bireysellik bize göre değil besbelli...

Gözlerinin içine bakarak karşındakine gönülden verdiği bir selamla, o insana dünyaları verirsin. Tamam, teknolojiyi kullanalım ama toplum olarak ilerlememiz için elimizdeki güzel değerleri kaybetmeden kullanalım.

İletişimimizi koparmayalım. Göz teması ile kazanacağımız güzellikleri kaybetmeyelim.

Kaybolmayalım sanal dünyalarda!

Sabır da, iletişimde başarılı sonuçlar doğurur. Emek vererek zaman tanıyarak, sevgiyle besleyerek, özveriyle, diyalogla, tartışmasız başarılı sonuçlar elde ederiz.

"Kötü düşündüğünüz ya da sizin için kötü düşünen bir insan için, kırk gün güzel söz söyleyip olumlu hisler beslediğinizde karşı taraf da, sizin için olumlu düşünmeye başlar, dönmüşür" diyor otoriteler.

- İletişim için kocaman bir gönül lazım.
- Beklemeden veren güzel hislerle,
- Asıl iyiliği kendine yaptığını bile rek,
- Ve mükâfatını Hak'tan bekleyerek,
- Hatta bir mükâfat beklemeden!
- İletişimde dinlemeyi bilmek gerek,
- Kucaklamak, sevgiyle dokunmak hayatlara, saygı duymak gerek,
- Kendinde olanı paylaşmak, paylaşarak çoğaltmak demek,
- İnsan eti yenilmez, derisi giyilmez tatlı dilinden başka nesi var.

Anlamak ve anlaşılmak dileğiyle...

İlahi kelamla devam edelim;

"Kur'an-ı Kerim, Hz. Peygamber'e sözlü olarak vahyedilmiştir. Kur'an, sözlü iletişim dilinin, güzel, yumuşak, kolay bir üslup temeline dayandırılmasını istemiştir. Kaba, çirkin ve sert sözlerle kurulan iletişimde başarı sağlanamayacağı gibi, ulaştırılması istenilen mesajın etkili olması da söz konusu değildir. Bu yüzden muhatap kim ve anlatılmak istenilen ne olursa olsun sözlü iletişim dili, gönülleri kazanabilecek nitelik ve güzellikte olmalıdır." (Buladı, 2018: 21).

Cenab-ı Hak Buyuruyor ki;

"Kullarıma söyle: (İnsanlara karşı) en güzel sözü söylesinler. Çünkü şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık bir düşmanıdır." (İsra, 17/53)

"... İnsanlara güzel söz söyleyin..." (Bakara, 2/83)

"Ona yumuşak söz söyleyin. Belki öğüt alır yahut korkar." (Tâ-Hâ, 20/44)

"Onlara öğüt ver ve onlara, kendileri hakkında etkili ve güzel söz söyle." (Nisâ, 4/63)

Ve yeri geldiğinde Resulünü bile uyarıyor doğru iletişim için:

"Yüzünü ekşitti ve sırtını döndü." (Abese, 80/1).

"Allâh'ın rahmeti sebebiyledir ki, sen onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, çevrenden dağılır, giderlerdi." (Âl-i İmrân, 3/159).

"Rahmân'ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığında (incitmeksizin) "Selametle!" derler (geçerler)." (Furkan, 25/63).

"Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır" atasözünde olduğu gibi, insanlar, sürekli tatlı, yumuşak, kolay ve ciddi sözlerden oluşan mesajlara kulak vermiş ve bu ilkelerle beslenen mesajları kabul etmeye daha fazla yatkınlık göstermişlerdir. Allah Teâlâ, insanın fitratında olan bu duygu ve kabiliyetlere uygun olarak peygamberlere kolay, güzel ve yumuşak dil ile mesajlarını iletmelerini emretmiştir. Yumşak söz, iletişimin hedefine ulaşmasında o kadar önemlidir ki, Allah Teâlâ, İsrailoğullarını ezen, baskı uygulayan, onları en ağır işlerde çalıştıran ve bütün bunların yanı sıra ilahlık iddiasında bulunan Firavun'a bile yumuşak sözle mesajının ulaştırılmasını istemiştir. Keza Kur'an, Hz. Muhammed(s.a.v)'den de bu yolu izlemesini istemiş ve onun başarısını muhataplarına yumuşak davranmasına ve muamelesine bağlamıştır." (Buladı, 2018: 51).

İlahi kaynaktan terbiye alan Resulullah (S.A.V) yaşamı boyunca insanlarla ilişkilerinde;

- Bireyin ve toplumun özelliklerini dikkate alması,
- Her fırsatta insanlarla iletişim kurmaya çalışması,

- Empati kurarak karşısındaki kişileri etkilemesi,
- İnsan sevgisini öne çıkarması,
- İnsanların akıl ve duygularına hitap etmesi,
- İnsanları ve onların değer verdiği şeyleri önemsemesi,
- Kişilerin yeteneklerinden yararlanması,
- Hediyelerle insanların gönülünü kazanması,
- Mesajını kolaylık ve tedricilik yöntemiyle sunması ve
- Olumsuz tepkilere karşı sabır ve tahammül göstermesiyle,

doğru iletişim kurallarını bize yaşayarak öğretmiştir.

Atalarımızın bizlere pusula olacak sözlerinde ise;

- Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır
- Çok bilenler konuşmaz, çok konuşanlar bilmez
- İnsan, dilinin altında gizlidir
- Söz ok gibidir, senden çıktı mı artık sen ona değil; o sana hâkim olur
- Düşünmeden konuşmak, nişan almadan ateş etmeye benzer;
- Dil gönülün, gönül ruhun, ruh da insanın hakikatinin aynasıdır. (Hz Hüseyin)

diyerek bir çok kereler doğru iletişim yolunu yordamını bizlere sunmuşlardır.

Bizler bu toplumun bir ferdi olarak, doğru iletişim kurma konusunda işimiz çok kolay.

Çünkü tüm kültür kodlarımız bizleri doğru iletişim kurmaya yönlendirecek, özelliklere ve araçlara sahip. Aslında biz sahip olduğumuz değerler ile doğru iletişim konusunda hem din kaynaklı hem de milli kültür kaynaklı en güzelde şekilde kodlanmış, programlanmışız. Yeter ki biz kendimizi, kimliğimizi bilelim.

Değerlerimizi özelliğimizi tanıyıp sahip çıkalım, hayatımıza aksettirelim.

Edindiğim tecrübelerden, sahip olduğum değerlerden çıkardığım sonuçları, sizlerle paylaşmak istiyorum.

Doğru bir iletişim için;

- Karşılıklı, sevgi, saygı, edep çerçevesinde birbirimize değer vererek, yüz yüze muhatabın gözlerinin içine bakarak, empati kurarak anlatmalıyız.
- Muhatabımızla olabildiğince aynı dili kullanmalıyız.
- Sıkıntımızı dile getirirken ben diliyle konuşmalıyız. Örneğin, bu böyle olduğu zaman ben çok üzülüyorum denmeli, sen bu şekilde konuşarak beni rahatsız ediyorsun dememeli.
- Dünya ya bakış açımız, değer yargılarımızla uyumlu olmalı.
- Muhatabımızı iyi dinlemeli, onu anlamaya çalışmalı, aynı fikirde olmadığımız zaman dahi bu hususu nazikçe ifade etmeliyiz. Ayrıca onun fikrine de saygı duyduğumuzu belirtmeliyiz.
- Ön yargılı, sabit fikirli olmamalıyız.
- Yeni fikir ve yeniliklere açık olmalıyız.
- Kendi değerlerimizden ödün vermeden doğru bildiğimizin arkasında durmalıyız.
- Üslup ve mizaç çok önemli her şey konuşulabilir. Yeter ki uygun bir dille söylenmeli. Ne söylediğin kadar, nasıl söylediğin önemlidir.
- İletişimde en güzel şey doğru anlaşılmaaktır. Anlaşmak için her zaman konuşmak gerekmez. Mesela öyle insanlar var ki sesizce çok şey anlatır.
- En güzel iletişim de gözlerle olandır. Gözler kalbin aynasıdır.
- Kişi samimi, iyi niyetli, sana güven veren biri olmalı.

- Muhatabımızın anlayacağı şekilde konuşulmalı.
- İletişimde ortam ve zaman uygunluğu dikkate alınmalı, demir tavında dövülür.
- Konuşan kişinin hâli, tavrı, kıyafeti, vücut dili ve sesinin tonu önemli.
- Kimi konuşmacı vardır saatlerce dinlersin doyamazsın, kimi de vardır iki dakika dinlemeye tahammül edemezsin.

Velhasılı;

Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri ne güzel özetlemiş: "Yumuşak söz ve bol selam insanların sevgisini kazandırır."

İnanarak ifade ediyorum ki; kalbimiz ve diliniz samimiyetle dolu olursa, ummadığınız kadar sevenleriniz olur.

Onlardan bir kalem ve kelam erbabı güzel sözlerle kitabını takdim ederken size seslenir: "Güzel insan. Devletin gülen yüzü samimi ve kalbi davranışlarıyla gönüllere giren muhterem valimiz, Abimiz."

Bu yaklaşım aynı zamanda iletişimin samimi bir örneği ve selamı da değil midir?

Demem o ki: "Yük mukaddes olunca hamal da muazzez olur."

KAYNAKÇA

- Buladı, K. (2018) "Kur'an'ın Sözlü İletişimde Öngördüğü Dil Üslubu", Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 4/1, 21-54.
- Saraç, C. (2006) "Sözlü İletişim Becerileri Açısından Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi", Milli Eğitim Dergisi, 34 (169) , 0-0. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36938/422345> (30.05.2020).